ADVIESRAAD
sociaal domein
NEDERWEERT

ADVIESFORMULIER
Gevraagd advies

Datum: 4 augustus 2023

Onderwerp: Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein 2024 t/m 2027
Van: Adviesraad Sociaal Domein gemeente Nederweert

Geacht college van burgemeester en wethouders,

De Adviesraad Sociaal Domein Nederweert heeft kennis genomen van het Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein 2024 t/m 2027. Naar aanleiding van de vraag naar praktische suggesties bij dit beleidsplan is de Adviesraad tot de volgende aandachtspunten gekomen.

De Adviesraad vindt het logisch om voort te bouwen op het vorige beleidsplan 2020 t/m 2023. Ook de nagestreefde maatschappelijke effecten waarbij inwoners zelfredzaam zijn, oog voor elkaar hebben en indien nodig de passende ondersteuning krijgen passen ook nu nog in de huidige tijd.

Ten aanzien van de beleidsdoelen heeft de Adviesraad Sociaal Domein Nederweert een aantal suggesties:

1. Een sterke sociale basis
    - Nederweert biedt verschillende vormen van dagbesteding, uitgevoerd door vrijwilligers, zoals de open inlopen en de huiskamers. Het initiatief *"De Tref"* biedt een *passende dagbesteding* aan mensen die (tijdelijk) meer nodig hebben dan geboden kan worden door dat reguliere aanbod, maar die nog niet toe zijn aan geïndiceerde dagbesteding. Op dit moment wordt dit project alleen in de kern Nederweert aangeboden. De Adviesraad zou graag een uitrol in de andere kernen gerealiseerd zien.
    - De verschillende sociale initiatieven in Nederweert zijn grotendeels afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. Vaak zijn dat 70-plussers en bovendien zijn vacatures vaak moeilijk vervullen. Om de voortgang van die projecten te kunnen borgen kan samenwerking in de vorm van een *"zorgcoöperatie"* uitkomst bieden. Een centraal orgaan dat zorgt voor o.a. de administratie, het vrijwilligersbeleid en de benodigde faciliteiten. Inwoners kunnen lid worden van de zorgcoöperatie en daarna gebruik maken van de aangeboden diensten.
    - De behoefte aan een laagdrempelige "*Sociale kaart*" is groot in Nederweert. Inwoners zijn niet altijd op de hoogte van de ondersteuningsmogelijkheden en activiteiten die door vrijwilligers en professionals worden geboden. Het zou een bijdrage kunnen leveren aan inventarisering en het optimaal benutten van het bestaande aanbod.

2. Meer jeugdigen groeien gezond en veilig op, krijgen gelijke kansen en ontwikkelen talenten
    - Als gemeente deelnemen aan het project "*Keigezond Limburg":* een gratis (gezins)programma voor kinderen en jongeren met overgewicht. Lokale professionals begeleiden kind en gezin bij een gezonde leefstijl en achterliggende problematieken zoals armoede, depressie en opvoedingsvraagstukken.
    - Stimuleren door de gemeente van de *"Gezonde School-aanpak"* : hiermee wordt een gezonde leefstijl vanzelfsprekend voor leerlingen door met een stappenplan te werken aan een gezondheidsthema dat de school zelf kiest.
    - Bekostigen van de *"Verlengde schooldag"*: bedoeld voor kinderen die minder goed 'presteren' of een onderwijsachterstand hebben.. Het aanbieden van extra tijd, waarbij er geen focus ligt op extra onderwijs maar juist op talent ontwikkeling, remedial teaching en andere zaken. Niet alleen dit onderbrengen bij cultuur "RICK" maar integreren op school in samenwerking met de BSO. De schooldag duurt dan één of meer dagen per week één of enkele uren langer.

3. Meer inwoners voelen zich fysiek gezond en sterk
    - Bekostigen van *"Beweeginterventies"* door Negen Spelbepalers in Beweging, zoals valpreventie voor ouderen. Dit kan namelijk niet alleen bijdragen aan de fysieke gezondheid en zelfredzaamheid van inwoners, maar tevens bij de sociale deelname en cohesie binnen de gemeente. Belangrijk hierbij is dat dit duurzaam wordt gerealiseerd en niet op incidentele basis. Hiervoor kunnen contacten worden gelegd met zorgaanbieders en uitvoerende partijen.
    - Een financiële bijdrage van de gemeente voor het inrichten van meer "*Beweegroutes",* ook voor slechtzienden en andere mensen met een beperking. Het gebruik zou meer gestimuleerd en gepromoot moeten worden door de beweegcoach (organiserend) samen met Negen(uitvoerend). Bijvoorbeeld het structureel aanbieden van beweegmomenten, enkele malen per maand in de reeds bestaande beweegroutes in Ospel en Nederweert en uitbreiding van dit soort faciliteiten in andere kernen.
    - Het creëren van bewustwording en stimuleren van het gebruik van *fietshelmen* en eventueel beschikbaar stellen.
    - Bij het uitgangspunt "1 plan voor elk thuis" is er samenhang en samenwerking door verschillende partijen nodig. Hierbij kan *"OZO verbindzorg"* een uitstekend hulpmiddel zijn. Dit is een centraal communicatieplatform dat de verschillende partijen in de zorg samenbrengt. De zorgontvanger bepaalt wie tot zijn of haar netwerk mogen behoren en wat er gecommuniceerd mag worden. Cliënten hebben op deze manier een goed overzicht wie betrokken is bij de persoonlijke zorg en wie wat doet. Tevens kan het hanteren van een samengevoegd, overkoepelend EPD de patiënt ontlasten in het steeds opnieuw moeten vertellen van hun verhaal. Een gedeeld EPD kan bijdragen aan een korter behandeltraject, wat indirect weer kan bijdragen aan lagere zorgkosten.

4. Meer inwoners kunnen talenten benutten
    - De gemeente kan bij het verlenen van *vergunningen* aan verenigingen en bij evenementen expliciet opnemen dat er bij bestaande activiteiten een aanvulling verkend wordt voor de doelgroep met een (fysieke) beperking. Dit bevordert de deelname voor deze doelgroep en vergroot de samenhang tussen de inwoners van de gemeente. Voor mensen met een laag inkomen kan de gemeente aangepast aanbod realiseren, rekening houdende met de sociale belastbaarheid van deze doelgroep.
    - Zie ook het bovengenoemde gedeelte over de verlengde schooldag. Met de *Rijke Schooldag* wordt een impuls gegeven aan de brede talentontwikkeling, met aanvullende activiteiten op het gebied van sport, cultuur, cognitieve begeleiding en sociaal-emotionele ontwikkeling.
    - Een andere manier om talenten optimaal te benutten en evt. door te ontwikkelen is het *inzetten van bekwame, belastbare volwassenen en senioren* bij het in beweging brengen van minder bekwame, belastbare volwassenen en senioren. Door hen bijvoorbeeld een rol te geven als groepsbegeleider binnen een sportles of knutselmiddag bevordert dit de sociale cohesie voor zowel begeleider als deelnemers. De rol van de gemeente is om de groepsbegeleiders te scholen en ondersteunen waar nodig door bijv. te voorzien van een vrijwilligersvergoeding, het zichtbaar maken van deze activiteiten in het zorgnetwerk etc.

5. Meer inwoners blijven op een veilige en verantwoorde manier (langer) zelfstandig wonen
    - Om de *mobiliteit* van inwoners te vergroten kan de gemeente maatregelen nemen. Hierbij dient er goed gekeken te worden naar de omgevingsvisie, past deze bij de huidige actiepunten van het IZA/GALA akkoord? Zijn de stoepranden begaanbaar voor mensen met een hulpmiddel (scootmobiel, rolstoel of rollator)? Denk hierbij aan opstapjes en losliggende tegels, uitgestalde reclame borden etc. Is de toegankelijkheid van openbare gebouwen naar behoren? Daarnaast kan er, door meer bankjes te plaatsen bij bijv. supermarkten, bijgedragen worden aan de zelfstandigheid van kort fysiek belastbare senioren.
    - Plaatsen waar mensen *gratis gebruik van het toilet* kunnen maken kunnen dit door middel van een sticker aangeven, dit draagt bij aan de toegankelijkheid van de dorpskernen voor senioren en mensen met een darmafwijking.
    - De gemeente Nederweert heeft steeds meer inwoners die tot op zeer hoge leeftijd zelfstandig wonen. Soms hebben zij plotseling (tijdelijk) een *vangnet* nodig voor o.a. boodschappen of vervoer. Een dergelijk initiatief was er in de coronatijd. Automaatje kan een oplossing bieden maar heeft beperkingen: een klein aantal chauffeurs en géén vervoersverplichting.
    - De wens om de *belcirkel*, een initiatief uit Leveroy, uit te rollen in andere kernen.

- Een *groenere leefomgeving*: in het centrum zijn weinig plekken waar mensen elkaar in een groene omgeving kunnen ontmoeten, bijvoorbeeld met een jeu-de-boules-baan. Bestaande speeltuinen en ontmoetingsplekken worden voornamelijk gebruikt door doelgroepen waarop zij gericht zijn (denk aan voetbalveldjes etc.). Ons advies is om de voorzieningen op deze locaties uit te breiden, waardoor het een centrale ontmoetingsplek wordt voor jong en oud. Denk aan het plaatsen van waterkraantjes, mobiliteitsbanken (zie voorbeeld zweden), het plaatsen van volkstuintjes etc. Tevens kan hierin de subsidie voor een "Gezonde Buurt" verkend worden. Deze richt zich op de behoefte van (achterstands)buurten, waarbij de lokale bewoners samen met de gemeente plannen vormen om deze vorm te geven. Uiteindelijk komt het onderhoud van deze buurt bij de lokale bewoners te liggen, met ondersteuning van de gemeente. Dit bevordert de autonomie en het competentiegevoel van inwoners en draagt tevens bij aan de sociale cohesie in de buurt.
- Door *doordecentralisatie* wonen steeds meer kwetsbare personen zelfstandig, eventueel met begeleiding. Dit is een gezamenlijke taak van gemeente en woningbouwcorporaties. Spreiding hiervan is belangrijk alsook het informeren van omwonenden. In de toekomst zullen er ook meer maatschappelijke opvangplekken nodig zijn én meer capaciteit om ernstig verwarde mensen te kunnen plaatsen. Door deze veranderingen kan de leefbaarheid van wijken onder druk komen te staan. De gemeente heeft een taak om hierin actief beleid te voeren.

Tenslotte wil de Adviesraad opmerken dat het resultaat van preventie moeilijk te meten is. De zorgvragen stijgen en dan kan stabilisatie ook al positief zijn. Storytelling kan een krachtig instrument zijn bij het creëren van draagvlak onder inwoners en bij het promoten van initiatieven.

De Adviesraad Sociaal Domein Nederweert ziet met belangstelling de toekomstige jaarplannen tegemoet.

Tekent met vriendelijke groet,

John Janssen
Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Nederweert